

ORGANIZAČNÍ ŘÁD ŠKOLNÍCH VÝLETŮ

OBSAH

1. ÚVOD	2
2. ORGANIZACE ŠKOLNÍHO VÝLETU	2
2.1. Dozor nad žáky.....	2
2.2. Povinnosti vedoucího	2
2.3. Povinnosti žáků	3
2.4. Povinnosti zákonných zástupců	3
3. ZÁSADY BEZPEČNOSTI A POŽÁRNÍ OCHRANA	4
3.1. Chůze po silnici	4
3.2. Pohyb ve městě.....	4
3.3. Skrytá nebezpečí v přírodě a ve městě	6
3.3.1. Pevnost a únosnost ledu.....	6
3.3.2. Bouřky	6
3.4. Požární ochrana	7
3.4.1. Témata pro žáky druhých až pátých tříd základní školy	7
3.4.2. Témata pro žáky od šestých tříd základní školy	7
4. ZDRAVOTNÍ PŘEDPOKLADY A ÚRAZY	8
4.1. Zdravotní způsobilost	8
4.2. Zvláštní pravidla při některých činnostech.....	8
4.3. Úrazy žáků	9
4.3.1. Evidence úrazů žáků.....	9
4.3.2. Odpovědnost za škodu při úrazech žáků	9
4.3.3. Záznam o školním úrazu.....	9
4.3.4. Záznam o úrazu.....	10
4.3.5. Hlášení úrazu	10
4.4. První pomoc a ošetření	10
4.4.1. Úraz elektrickým proudem	10
4.4.2. Popáleniny a opaření	11
4.4.3. Otrava oxidem uhelnatým.....	12
4.4.4. Otrava dráždivými plyny	12
4.5. Minimální rozsah vybavení lékárničky	12
4.5.1. Léčivé přípravky	12
4.5.2. Obvazový a jiný zdravotnický materiál.....	13
4.5.3. Různé	13
5. ZÁVĚR	13

1. ÚVOD

Organizace školních výletů se řídí zejména touto směrnicí, která je součástí organizačního řádu školy (školní řád).

Tato směrnice obsahuje obecné informace a povinnosti týkající se organizace školních výletů ve vztahu k bezpečnosti a ochraně zdraví žáků. Součástí tohoto předpisu jsou samostatné přílohy, které stanovují organizování konkrétních zvláštních činností.

Zvláštní činnosti jsou ty, které nejsou obvyklé, tedy činnosti, které např. nebývají běžnou náplní aktivit kolektivů dětí a mládeže. Při takových činnostech hrozí zpravidla zvýšené riziko ohrožení, úrazu a vzniku škody, většinou jsou podmínkou pro jejich konání určité speciální kvalifikační předpoklady vedoucích a větší zkušenost kolektivu. Při každé takové zvláštní činnosti je třeba zvýšené opatrnosti, vyšší kázně kolektivu a autority vedoucího a zevrubnějšího poučení v oblasti bezpečnosti práce účastníků takové činnosti.

Mezi tyto zvláštní činnosti patří zejména systematická sportovní činnost, zvláště pak cyklistika (ale i koloběžky, kolečkové brusle a skateboardy), vodácká činnost, dále horská turistika, lyžování, horolezectví, noční hry a střelba všeho druhu. Patří sem i zahraniční akce kolektivů dětí a mládeže. Organizační řád je zpracován s použitím Metodického pokynu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy 2005Č.j.: 37 014/2005-25 a navazujících předpisů.

2. ORGANIZACE ŠKOLNÍHO VÝLETU

Ředitel školy vydává pokyn k organizaci školních výletů jako součást organizačního řádu školy.

Délka školního výletu pro jednotlivé ročníky je stanovena v ročním plánu výletů. Za organizaci odpovídá pověřený učitel (dále jen vedoucí), který je povinen oznámit termín akce nejméně 3 týdny před jejím konáním řediteli školy.

2.1. Dozor nad žáky

Školy jsou povinny vykonávat podle zvláštních předpisů nad nezletilými žáky náležitý dozor. Při tom se vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, věku žáků a jejich rozumovému rozvoji (vyspělosti), dopravním a jiným rizikům. **O zajištění náležitého dozoru rozhoduje ředitel školy.**

Při pořádání školních výletů je nutné zajistit dostatečný počet zletilých osob s ohledem na právní předpisy.

Podle rozhodnutí ředitele školy mohou dozor konat vedle pedagogických pracovníků i jiné osoby, které jsou zletilé, plně způsobilé k právním úkonům a jsou v pracovněprávním vztahu ke škole. Tyto osoby musí být řádně poučeny o povinnostech dozoru a ředitel školy o tomto poučení provede písemný záznam, který osoba pověřená dozorem podepíše.

2.2. Povinnosti vedoucího

Vedoucí výletu (zpravidla třídní učitel) v přípravě, provedení a vyhodnocení akce zajistí:

- **seznam žáků** s telefonickým kontaktem na rodiče žáků,
- **podrobný itinerář výletu**

- **seznámení rodičů** s cílem a organizačním zajištěním výletu, zajistí písemný souhlas rodičů s účastí jejich dítěte na akci,
- **prověření zdravotní způsobilosti žáků** - akce se mohou zúčastnit pouze žáci zdravotně způsobilí (vedoucí nevyžaduje zvláštní lékařské potvrzení, jen zváží s ohledem na náročnost akce, zda se jí mohou zúčastnit žáci tělesně oslabení po nemoci, žáci uvolnění z výuky některého předmětu, astmatici, alergici, apod.), rodič je povinen doložit škole žádost s ověřeným podpisem pokud bude vyžadovat podání léků ať už v pravidelných či nenadálých situacích; žáci nepřihlášení na akci se účastní výuky v jiné třídě, informace o tom bude předem zapsána do ŽK,
- **seznámení žáků s režimem dne** a s pokyny pro dobu nočního klidu,
- **poučení žáků a ostatních účastníků** o BOZP, požární ochraně, dopravní kázni, ekologických předpisech, nebezpečí pobytu v přírodě, zásadách slušného chování, apod., zápis o poučení uvede do třídní knihy,
- **dostatečný počet zletilých osob pro vykonávání dozoru nad žáky** po celou dobu akce s ohledem na právní předpisy, při akcích konaných mimo školu, kdy jsou jejich účastníci ubytováni v objektech jiných osob, vedoucí akce rozhodne o způsobu provádění dohledu v době nočního klidu,
- **možnost telefonického kontaktu** po celou dobu konání akce, telefonní číslo nahlásí vedení školy i rodičům,
- **dodržování předpisů** (dopravní kázeň,...) **a metodických pokynů a zásad** (střídání činností, dostatek odpočinku, přizpůsobení pohybových činností nejslabším účastníkům, sledování zdravotního stavu a potíží žáků, přiměřená zátěž žáků,...).
- **bezpečnost a ochranu zdraví žáků** - pro pohybové činnosti žáků vyhledává bezrizikové prostory, činnosti provádí jen za dostatečného dozoru, vhodných podmínkách a počasí,
- rodič je povinen doložit škole žádost s ověřeným podpisem pokud bude vyzvedávat z akce školy žáka jiná osoba než zákonný zástupce
- vyúčtování akce po skončení výletu - prokazatelným způsobem s ním seznámí zákonné zástupce žáka, vrátí nevyčerpané finanční prostředky, doklady o vyúčtování uschová.

2.3. Povinnosti žáků

Každý žák je povinen:

- dodržovat ustanovení školního řádu a této směrnice,
- řídit se pokyny vedoucího akce a dalších osob vykonávajících dozor,
- dodržovat stanovený režim dne a pokyny vydané pro dobu nočního klidu,
- chránit své zdraví i zdraví jiných, dbát na čistotu a pořádek, dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, pravidla požární ochrany,
- řídit se pokyny provozovatelů zařízení, která využívají,
- vystupovat slušně a ohleduplně, svým chováním na veřejnosti reprezentovat školu,
- hlásit neprodleně každý úraz,
- hlásit neprodleně ztrátu osobní věci (za ztrátu, která bude hlášena opožděně, nepřebírá škola zodpovědnost),
- účastnit se náhradního vyučování v případě, kdy na výlet nejedou.

2.4. Povinnosti zákonných zástupců

Zákonní zástupci nezletilých žáků mají povinnost:

- na vyzvání vedoucího výletu se osobně zúčastnit projednávání závažných otázek týkajících se této akce,

- informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh akce,
- dokládat důvody nepřítomnosti žáka na školním výletě v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem.

3. ZÁSADY BEZPEČNOSTI A POŽÁRNÍ OCHRANA

Vedoucí výletu a osoba vykonávající dozor kontroluje a vyžaduje dodržování předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, jakož i dodržování pokynů žáky.

Kromě základních předpisů bezpečnosti a ochrany zdraví je nutné se řídit následujícími pokyny.

3.1. Chůze po silnici

Při chůzi po silnici jsou děti vždy vystaveny zvýšenému nebezpečí. Tuto problematiku řeší pravidla silničního provozu – (zákon 361/2000 Sb.) (dosud v platném znění). ! změna zákona ! 411/1005 Sb. ZÁKON ze dne 21. září 2005, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích od 1.7.2006

Z toho plyne, že skupina jde po chodníku vždy vpravo, nejvýše ve dvojstupu, přičemž se řídí následujícími pravidly:

- chodci tam kde nejsou chodníky, chodí po levé krajnici (levý kraj vozovky) s tím, že na více zatížených či nepřehledných úsecích je bezpečnější, aby děti šly po jednom za sebou,
- nemůže-li jít organizovaný tvar po levé krajnici, může jít po pravé straně vozovky; zde je třeba si uvědomit rizika (děti jdou po stejné straně vozovky jako jedoucí vozidla, dítě tedy uvidí vozidlo až v okamžiku, když je na stejné úrovni s ním),
- nejbezpečnější je se vozovkám vyhnout úplně a zvolit trasu přírodou,
- je vhodné, pokud s dětmi mohou jít nejméně dvě dospělé osoby – jedna vpředu, druhá vzadu; pokud to není možné a se skupinou jde jako doprovod pouze jedna osoba, měla by jít vzadu, aby měla neustálý přehled o celé skupině a mohla udržovat pořádek a kázeň; včele skupiny by pak mělo jít to z dětí, na které se vedoucí může nejvíce spolehnout,
- je nutné, aby vpředu jdoucí osoba vždy před křižovatkou (železničním přejezdem...) zastavila postup celé skupiny; teprve poté, co je celá skupina pohromadě, všichni přejdou,
- je naprosto nepřijatelné na vozovce, a to i za pochodu, hrát hry či soutěžit. Je potřeba, aby pozornost všech, hlavně vedoucího, byla co nejvíce zaměřena na to, co se děje na vozovce a na předvídání nebezpečných situací,
- dítě se může snadno leknout vozidla, kterého si před tím nevšimlo; ještě horší situaci může způsobit poryv vzduchu (zvláště od nákladního automobilu), který dítě vyvede z rovnováhy, a to pak může snadno skončit pod koly dalšího automobilu, přívěsu apod.
- stejný postup je nutný, jdeme-li po lesní či polní cestě a vozovka nám překříží naši trasu.

3.2. Pohyb ve městě

Při pohybu ve městě platí samozřejmě běžné zásady bezpečnosti, ale existují i jisté zvláštnosti:

- ve městě je velmi málo míst, která nejsou přímo či nepřímo spojena s dopravními komunikacemi, a proto je třeba velmi důsledně dodržovat vyhlášku o silničním provozu,
- při výběru trasy pro přesun či hru je třeba volit vždy raději méně rušné silnice, nelze-li se jim zcela vyhnout,
- před začátkem je vždy nutné seznámit děti s cílem a trasou přesunu či prostorem pro hru; je to potřebné jednak pro jejich orientaci, ale i pro případ, že by se ztratily,
- s pravidly, která je nutné dodržovat, seznámíme děti vždy předem, a to i v případě, že jsou známa a měli bychom je jen zopakovat,
- pro případ, že se někdo ztratí, mějte vždy předem domluveny zásady, jak postupovat,
- při přesunu skupiny platí stejná pravidla jako při chůzi po silnici,
- při chůzi po chodníku se pohybujeme vždy po pravé straně,
- pokud se budou děti pohybovat po městě samostatně, popř. ve dvojicích či malých skupinkách, tedy bez doprovodu dospělé osoby, je vždy nutné je důrazně poučit o možných nebezpečích a pravidlech bezpečnosti, která musí dodržovat,
- především ve velkých městech ale i jinde je třeba seznámit děti s riziky, která mohou vzniknout z pouliční zločinnosti; tou nejčastější jsou přepadení, kapesní krádeže, zneužití,
- jisté riziko mohou představovat ve městě i zvířata, především ze zdravotního hlediska.

Při přesunech dětských kolektivů prostředky hromadné dopravy je nutné dbát na dodržování především těchto pravidel:

- při objednávání přepravy žáků mimo město Karlovy Vary požadovat a objednat u dopravce přepravu autobusem vybaveným bezpečnostními pásy. Poučit žáky o používání bezpečnostních pásů. Mít u sebe seznam přepravovaných osob.
- při rozhodování, který druh dopravního prostředku zvolíme, je potřeba brát v úvahu několik základních údajů: kolik nás bude cestovat, jaká je kapacita dopravního prostředku, jaká je vytíženost námi zvoleného spoje (bylo by nerozumné poslat 40 dětí s doprovodem na výlet jedním autobusovým spojem, zvláště v čase ranní špičky; v takových případech je nutné buď skupinu rozdělit na několik menších a posílat ji různými spoji nebo zvolit třeba cestování vlakem),
- na nástupní stanici (zastávku) je třeba dorazit včas, raději s určitým časovým předstihem; bezpečnosti jistě neprospěje, budeme-li vlak či autobus dobíhat a ve spěchu nastupovat,
- na nádraží je třeba udržovat kázeň, případně se řídit pokyny přednosta stanice, výpravčího,
- při čekání na příslušný spoj je dobré udržet děti i jejich zavazadla pohromadě,
- veškeré přesuny v prostoru nádraží (stanice, zastávky) by se měly dít pouze na pokyn vedoucího, spořádaně a v klidu (nebezpečí pádu do kolejiště, na vozovku, nebezpečí střetu s ještěrkou, přepravním vozíkem),
- až do úplného zastavení dopravního prostředku je důležité, aby se k němu děti nepřibližovaly, stejně jako k okrajům nástupiště, aby nedošlo ke střetu nebo stržení pod kola dopravního prostředku,
- děti nastupují až na pokyn vedoucího,
- první do dopravního prostředku nastupuje rádce, pomocník (osoba způsobilá, starší 15 let), není-li to možné, pověří vedoucí jedno z dětí (nejspolehlivější, nejstarší, apod.);

- vedoucí kolektivu poté nastupuje jako poslední, aby měl kontrolu, zda nastoupili všichni (přepečítává nastupující děti) a dbá, aby nezanechali venku žádná zavazadla,
- nepodaří-li se, aby všechny děti seděly, dohlédne na to, aby se stojící držely držadel,
 - během jízdy dbá na dodržování přepravního řádu a pořádku, za což nese plnou zodpovědnost,
 - nedovolit dětem, aby pobývaly v blízkosti dveří, vykláněly se z oken během jízdy, přecházely z vagónu do vagónu, jakož i vyhazovaly jakékoliv předměty z oken,
 - cestu autobusem leckdo špatně snáší a k odstranění nevolnosti by měl mít vedoucí u sebe lék KINEDRYL nebo NOKINAL,
 - před výstupní stanicí dá vedoucí včas pokyn k přípravě na vystoupení; dle potřeby vedoucí dětem pomáhá a kontroluje je,
 - podle možnosti se všichni přesunou blíže výstupním dveřím, neohrozí-li to bezpečnost dětí a ostatních cestujících; vedoucí jde vždy první,
 - vystupovat je možné teprve tehdy, stojí-li dopravní prostředek ve stanici (zastávce) a dá-li vedoucí k tomu pokyn,
 - vedoucí vystupuje jako první, aby měl přehled o všech dětech a aby zajistil, že zůstanou pohromadě, nikdo se neztratil a nikam nespádl,
 - pomocník vystupuje jako poslední a kontroluje, aby v dopravním prostředku nezůstaly žádné děti, zavazadla či jiné věci a nepořádek,
 - pro případ, že některé z dětí zůstanou při nastupování do dopravního prostředku z jakéhokoliv důvodu na nástupišti (zastávce), či při vystupování z dopravního prostředku nestačí vystoupit, měly by děti znát zásady, jak se v takovém případě zachovat,
 - výjimečně lze využít i jiné prostředky – podmínky pro přepravu osob v ložném prostoru nákladního automobilu nebo v ložném prostoru nákladního přívěsu (valníku) traktoru řeší zákon 361/2000 Sb.

3.3. Skrytá nebezpečí v přírodě a ve městě

3.3.1. Pevnost a únosnost ledu

Pevný led

- průhledný nebo zbarvený podle barvy vody, bez bublinek a hladký.
- podle lomu nebo průhledu zjistíme jeho tloušťku.
- je bezpečný již při tloušťce 5 cm a mrazech pod mínus 10 °C (při takové teplotě led narůstá), na prudce tekoucích vodách je růst ledu pomalejší.

Pórovitý led

- led, který obvykle narůstá tam, kde ve vodě působí chemické nebo organické látky, kde kvasí bahno nebo kde jsou ve vodě splašky,
- je plný bublinek,
- přesto, že je silný a průhledný, je křehký a při oteplení je nebezpečný.

Praskání ledu

- je zaviněno vymrznutím hladiny - led je přimrzlý ke břehu, zamrzají přítoky a spodní prameny a hladina klesá, led sedá na hladinu a praská,
- při tomto jevu proboření nehrozí.

3.3.2. Bouřky

Za bouřky je lépe přerušit některé činnosti a vyhledat spolehlivý úkryt. Obzvláště nebezpečný je v tomto případě pobyt ve volné přírodě. Také není bezpečné telefonovat, pracovat s

elektrickými a plynovými spotřebiči atd. Ačkoliv za bouřky většinou dobře "fouká", není vhodné ani pouštění draků.

Dobrou ochranu před bleskem poskytují budovy. Nejbezpečnější jsou velké budovy s ocelovou či železobetonovou konstrukcí, respektive veškeré stavby dobře chráněné hromosvodem, případně i velká prostorná stavení bez hromosvodu. Zcela nevhodným úkrytem jsou malá stavení bez hromosvodu, například kůlny, ale i velká stavení s porušenou statikou (např. polorozpadlé kostely), neboť úder blesku může způsobit další narušení zdiva a hrozí zřícení. Uvnitř budov se zdržujte raději na suchém místě a dále od kamen, vodovodu, elektrospotřebičů, zásuvek a telefonu. Zavřete okna a vypněte televizor a další přístroje, jejichž součástí je obrazovka.

Jste-li venku bez možnosti úkrytu v blízké budově, nezůstávejte na kopcích a holých pláních a neschovávejte se pod osamělými stromy či pod převisy nízkých skal. Poměrně bezpečnými místy jsou husté lesy a háje, úzká údolí, úpatí vysokých skalních stěn, jeskyně, městské ulice. Zastihne-li vás bouřka na rozlehlé holé pláni, je nejlépe přečkat ji v podřepu s nohama u sebe. Pokud jedete v automobilu, zůstaňte uvnitř, dveře i okna nechejte zavřená a nemusíte se blesku obávat. Plechová karoserie vám poskytuje spolehlivou ochranu. V případě silných nárazů větru dávejte spíše pozor na padající stromy či větve.

První pomoc při úrazech bleskem je táž jako při ostatních úrazech způsobených elektrickým proudem a při popáleninách. Podle stavu zraněného bývá často nezbytné použít umělé dýchání, srdeční masáž, protišoková opatření.

3.4. Požární ochrana

Poučení v oblasti požární ochrany je rozděleno do dvou hlavních částí. První část sestává ze základních informací a poznatků a je určena dětem ve věku cca 7 - 10 let. Je zpracována s ohledem na schopnosti dětí tohoto věku a je možno ji užít prakticky beze změny od druhé až po pátou třídu ZŠ.

Od šesté třídy je již výuka doplněna o tématicky náročnější problematiku a není už vedena tak hravou formou, jako část první. Nově se zde objevuje zdravotvěda a témata zabývající se praktickým užitím a rozdělením hasicích přístrojů, hrozícím nebezpečím apod.

3.4.1. Témata pro žáky druhých až pátých tříd základní školy

- kdo jsou hasiči, co je jejich práce a jak je ve městě najít
- co je to tísňové telefonní číslo a v čem je nebezpečné zneužití této linky
- nahlášení požáru (dopravní nehody)
- hasiči jedoucí k zásahu a děti na silnici
- co je to oheň "dobrá" a oheň "zlá"
- nalezené zápalky, hra se zápalkami
- co dělat, když na mě hoří oblečení, co dělat, když hoří doma, ve škole apod.
- odkud hrozí nebezpečí, jak upozornit rodiče, učitele, příp. další osoby
- proč se při požáru neschovávat, proč se nevracet pro své věci
- jak se chránit před ohněm a kouřem
- požární poplach ve škole, doma
- ukázka požárního hlásiče
- přenosné hasicí přístroje

3.4.2. Témata pro žáky od šestých tříd základní školy

- kde hasiče ve městě najít (adresa, telefon)
- v čem je nebezpečné zneužití nouzové linky
- nahlášení požáru (dopravní nehody)
- hasiči jedoucí k zásahu a děti na silnici
- nalezené zápalky, hra se zápalkami

- co dělat, když na mě hoří oblečení, první pomoc při popáleninách
- co dělat, když hoří doma (ve škole) a jak upozornit rodiče (učitele)
- proč se při požáru neschovávat, proč se nevracet pro věci
- jak se chránit před ohněm a kouřem, první pomoc při nadýchání se kouře
- domácí, školní únikový plán
- ukázka požárního hlásiče
- rozdělení přenosných hasicích přístrojů dle jejich náplní a použití
- ohňový trojúhelník
- odkud hrozí nebezpečí (manipulace s otevřeným ohněm, tepelnými zářiči, domácí spotřebiče, nebezpečné kapaliny, plyn)
- na co nezapomenout při odchodu z domu
- požární prevence v přírodě, lesní požáry

4. ZDRAVOTNÍ PŘEDPOKLADY A ÚRAZY

4.1. Zdravotní způsobilost

Pro účast na některých činnostech školy, například na škole v přírodě, sportovních a tělovýchovných akcích, výuce plavání nebo lyžařském výcviku, se vyžaduje zdravotní způsobilost, kterou posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost. Praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.

Zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci jsou povinni informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh či účast na těchto akcích.

Změny zdravotního stavu, ke kterým dojde v průběhu těchto činností a které mohou mít vliv na zapojení žáka do prováděných činností, oznamují žáci okamžitě příslušnému pedagogickému pracovníkovi.

4.2. Zvláštní pravidla při některých činnostech

Kromě obecných zásad úrazové prevence jsou při některých činnostech dodržována další zvláštní pravidla. Je tomu tak zejména při koupání, výuce plavání, lyžařském výcviku, sportovních a turistických akcích. Ve všech takových případech klade škola zvýšený důraz na dodržování pokynů, právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, pokynů a zásad úrazové prevence pedagogickými pracovníky i žáky. Důsledně je vyžadováno ukázněné chování žáků. Žák musí mít k dispozici svůj průkaz zdravotní pojišťovny nebo jeho kopii.

Při pohybových a sportovních činnostech (míčové hry apod.) se účastníci řídí ustanoveními o bezpečnosti obsaženými v pravidlech pro příslušnou pohybovou činnost, danou věkovou skupinu a jejich modifikaci pro dané prostorové podmínky školy a ustanoveními soutěžních řádů daných sportů.

Při sportovních a jiných činnostech, kde je zvýšená možnost ohrožení zdraví, se žáci řídí pokyny vyučujícího. Vyučující nedovolí, aby se žák bez odložení nebo bez zabezpečení proti možnosti zranění a zachycení ozdobných a jiných pro činnost nevhodných a nebezpečných předmětů účastnil příslušné činnosti. Těmito ozdobnými, pro činnost nevhodnými a nebezpečnými předměty jsou například náramky, hodinky, náušnice, pearcing, náhrdelníky,

prsteny ozdobné kroužky aj. Žáci tyto předměty odkládají na určená místa, způsob zajištění předmětů stanoví ředitel ve školním řádu.

Žáci používají oděv, obuv, příp. výstroj podle druhu vykonávané činnosti a podle pokynů učitele, který dodržování tohoto požadavku kontroluje. Žák musí mít oděv a obuv v řádném a použitelném stavu.

4.3. Úrazy žáků

Úrazem žáků je úraz, který se stal žákům při vzdělávání nebo s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb. Jedná se tedy zejména o úrazy žáků na vycházkách, výletech, zájezdech, putováních, exkurzích, při koupání, při výuce plavání a lyžařském výcviku, sportovních a turistických kurzech, zahraničních výletech, při účasti na soutěžích a přehlídkách.

Úrazem žáků není úraz, který se žákům stane na cestě do školy a zpět, nebo na cestě na místo nebo cestou zpět, jež bylo určeno jako shromaždiště mimo prostory školy při akcích konaných mimo školu.

4.3.1. Evidence úrazů žáků

Vedoucí zaměstnanec školy, jemuž byl úraz žáka hlášen, zajistí, aby byly objektivně zjištěny a případně odstraněny příčiny úrazu.

4.3.2. Odpovědnost za škodu při úrazech žáků

Školy odpovídají v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy žákům za škodu, která jim vznikla v důsledku úrazu. Způsob a rozsah náhrady škody projedná škola se zákonnými zástupci žáka nebo se zletilým žákem.

4.3.3. Záznam o školním úrazu

Knihy úrazů je uložena ve sekretariátu zodpovídá za ni zdravotník školy. V knize úrazů se evidují všechny úrazy žáků, ke kterým došlo při činnostech ve škole nebo na akcích organizovaných školou, a to nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola o úrazu dozví.

Zápis do knihy úrazů provádí

- vyučující příslušného předmětu (např. úraz při hodině TV),
- učitel konající dozor (např. o přestávkách),
- vedoucí kurzu (např. při úrazu na lyžařském kurzu),
- třídní učitel (všechny ostatní případy).

V knize úrazů se uvede

- pořadové číslo úrazu,
- jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození zraněného,
- popis úrazu,
- popis události, při které k úrazu došlo, včetně údaje o datu a místě události,
- zda a kým byl úraz ošetřen,
- podpis zaměstnance právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, který provedl zápis do knihy úrazů,
- další údaje, pokud jsou potřebné k sepsání záznamu o úrazu.

Osobní údaje, které jsou součástí knihy úrazů, mohou být zpracovávány pouze za účelem evidence úrazů, popřípadě jako podklad pro vyhotovení záznamu o úrazu.

4.3.4. Záznam o úrazu

Záznam o úrazu vyhotovuje pedagogický pracovník školy, který provádí zápis do knihy úrazů, ve spolupráci se zdravotníkem školy popř. se zástupcem ředitele jde-li o:

- úraz, jehož důsledkem byla nepřítomnosti žáka ve škole nebo
- smrtelný úraz; smrtelným úrazem se pro účely této vyhlášky rozumí takové poškození zdraví, které způsobilo smrt po úrazu nebo na jehož následky žák zemřel nejpozději do jednoho roku od vzniku úrazu.

Záznam o úrazu se vyhotoví na formuláři, který je k dispozici v sekretariátu školy a u zdravotníka školy. Na žádost zákonného zástupce žáka, škola bezodkladně vyhotoví záznam i o úrazu, který není uveden v odstavci 1, tyto případy rozhoduje ředitel školy.

Škola vyhotoví o záznam úrazu, který nezpůsobí nepřítomnost žáka ve škole, pokud je pravděpodobné, že žákovi bude poskytnuta náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené úrazem. Jedno vyhotovení záznamu o úrazu předá škola zákonnému zástupci.

4.3.5. Hlášení úrazu

O každém úrazu je informován ředitel školy, v případě jeho nepřítomnosti zástupce ředitele školy.

O úrazu žáka podá pedagogický pracovník, který je určen pro vyplňování zápisu do knihy úrazů, bez zbytečného odkladu informaci zákonnému zástupci žáka.

Nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s úrazem byl spáchán trestný čin nebo přestupek, nebo jedná-li se o smrtelný úraz, podá ředitel školy bez zbytečného odkladu hlášení místně příslušnému útvaru Policie České republiky.

O úrazu podá zástupce ředitele bez zbytečného odkladu hlášení pojišťovně, u které je škola zařízení pojištěno pro případ své odpovědnosti za škodu vzniklou na životě a zdraví žáků.

Zástupce ředitele bez zbytečného odkladu podá hlášení o úrazu také příslušnému inspektorátu bezpečnosti práce.

4.4. První pomoc a ošetření

Škola zajistí, aby byly vytvořeny podmínky pro včasné poskytnutí první pomoci a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních. Odpovídá za vhodné rozmístění lékárníček první pomoci s potřebným vybavením. Rovněž zajistí, aby se zásadami poskytování první pomoci byli seznámeni žáci a všichni zaměstnanci školy. Na vhodných místech umístí seznam telefonních čísel zdravotnických zařízení a o provedených opatřeních informuje kromě pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců i žáky.

Podle závažnosti úrazu a s ohledem na věk zraněného žáka, případně další okolnosti, zajistí škola jeho doprovod do zdravotnického zařízení a zpět nebo domů. O události a provedených opatřeních informuje neprodleně zákonného zástupce žáka. Doprovodem může být pouze zletilá osoba, osoba plně způsobilá k právním úkonům a v pracovněprávním vztahu ke škole.

Opatření k zajištění první pomoci provede škola i při školních akcích konaných mimo školu.

4.4.1. Úraz elektrickým proudem

Při úrazu elektrickým proudem může dojít k bezvědomí a zástavě dechu. V místě vniknutí elektrického proudu do těla vznikají hluboké popáleniny. Vždy vyhledejte **lékařské ošetření**, i když se zdá, že postižený utrpěl jen malé popálení.

První pomoc

- vypněte proud nebo přerušete kontakt mezi postiženým a elektrickým vodičem, nesnažte se postiženého sami odtáhnout, mohli byste být zasaženi elektrickým proudem, vodič odstraňte např. dřevěnou násadou smetáku;
- zjistěte, zda postižený dýchá, pokud ne, zahajte ihned umělé dýchání;
- pokud došlo k srdeční zástavě, provádějte srdeční masáž;
- jakmile postižený začne sám dýchat, uložte jej do stabilizované polohy a zavolejte lékaře;
- do příchodu lékaře setrvejte u nemocného a kontrolujte jeho životní funkce.

4.4.2. Popáleniny a opaření

Těžké poškození kůže a hlouběji uložených tkání vyvolané termickými vlivy. Vedle místního poškození může velmi rychle dojít k poruchám regulace a funkce jiných orgánů a orgánových soustav - rozvoj popáleninové nemoci.

Příčiny popálení

- zářivá energie (slunce, atomové záření, rentgen);
- horké tekutiny (voda, potraviny);
- působení plamene (ohně, oblouk);
- mechanické tření (lano);
- horká pevná tělesa (žehlička).

Rozsah a stupeň závažnosti

- **první stupeň** - zčervenání, puchýře, bolest;
- **druhý stupeň A** - zčervenání, bolest (povrchové kožní léze), zhojení bez jizev;
- **druhý stupeň B** - puchýře, bolest, anemická kůže (hluboké kožní léze), tvorba jizev;
- **třetí stupeň** - nekróza, šedá, bílá nebo černá kůže, nejsou bolesti.

Zásady hodnocení stavu popáleného

- tepelná škodlivina o teplotě kolem 60 °C musí působit asi 60 s, aby vznikla popálenina II. stupně;
- při působení škodliviny o teplotě 100 °C postačí pouze 5 s a vznikne hluboká popálenina III. stupně.

První pomoc

- odstranit zdroj tepla, odstranění volného oděvu, osprchování;
- poskytněte technickou první pomoc: uhasťte hořící oděv vodou, pokrývkou hozenou na postiženého, odstraňte hořlavé látky z okolí;
Pozn.: Při hašení ohně pokrývkou, kabátem apod. nepoužívejte látky z umělých hmot, které se taví a působí další popáleniny.
- z popálené plochy nestrhávejte přichycený oděv a neodstraňujte přiškvařené pevné látky (např. asphalt) - sejměte však těsné předměty - hodinky, prstýnek, náramek apod., dříve než mohou zaškrtnit otékající část těla;
- popálené plochy se pokud možno nedotýkejte, nepřetahujte přes ni ušpiněnou látku, nezasypávejte ji a nevtírejte do ni olej ani masti;
- co nejdříve ponořte popálenou plochu do čisté studené vody (pitná voda), pokud je to možné, přidržte popálenou plochu pod proudící vodou (např. pod sprchou), ochlazujte dokud se nezmírní bolest;
- není-li možné popálenou plochu ponořit, přiložte na ni nebo ji obalte vlhkým čistým kusem tkaniny, kterou jste namočili ve studené vodě; můžete na ni také přiložit plastový sáček s obsahem ledu nebo zmrzliny;

- neochlazujte pouze příliš rozsáhlé popáleniny se strženými puchýři a popáleniny III. stupně; tyto popáleniny pouze překryjte nebo je zabalte do čistého kusu tkaniny.
Pozn.: Po chlazení kryjte popálenou plochu čistým, nejlépe vyžehleným a bílým kapesníkem, ručníkem, prostěradlem apod. Přes toto krytí, zvláště trvá-li bolest, můžete přiložit igelitový sáček naplněný studenou vodou, ledem apod. Popáleniny II. a III. stupně se velice snadno infikují.
- poskytněte postiženému všechna protišoková opatření - zajistěte mu klidné prostředí při pokojové teplotě, přikryjte ho zlehka tak, aby udržel své tělesné teplo, uklidňujte, dopřejte mu, aby zaujal takovou polohu, která mu přináší největší úlevu;
- podávejte tekutiny, máte-li sůl, přidejte do 1 litru vody zarovnanou čajovou lžičku soli; vodu nepodávejte pouze postiženým, kteří nejsou při plném vědomí nebo zvracejí nebo mají popálenou ústní sliznici či dýchací cesty;
Pozn.: V prvních 4 - 8 hodinách je popálený člověk ohrožen především šokem z velké ztráty tekutin.
- zajistěte zdravotnickou pomoc všem postiženým u nichž je popálená plocha větší než dlaň jejich ruky.

4.4.3. Otrava oxidem uhelnatým

První pomoc

- neopomenout vlastní ochranu;
- vynést postiženého na čerstvý vzduch, vyvětrat;
- poloha - dle stavu vědomí;
- podání kyslíku v co největší koncentraci;
Pozn.: Oxid uhelnatý byl zmíněn již v kapitole o zplodinách hoření.

4.4.4. Otrava dráždivými plyny

Dráždivé plyny jsou všechny plyny, páry, kouř i mlha, které po vdechnutí způsobují poškození dýchacích cest nebo celého organismu. Nejčastěji dochází k inhalaci chloru, fosgenu, amoniaku, oxidu siřičitého, oxidů dusíku a oxidu uhelnatého při různých nehodách. K akutnímu ohrožení života po inhalaci dráždivých plynů dochází následkem toxického otoku plic, který se může tvořit okamžitě, nebo po 24 - 36 hodinách.

Příznaky

- dráždění ke kašli, nucení k dávení;
- bolesti za hrudní kostí;
- narůstající dušnost;
- promodrávání;
- šedavá, zpocená, studená pokožka;
- chropy, vykašlávání zpeněného až červeného hlenu;
- zrychlený puls, pokles krevního tlaku, vznik šoku.

První pomoc

- poloha - horní část těla vysoko, dolní končetiny spuštěny dolů;
- uvolnění a udržování dýchacích cest;
- zklidnění;
- podání kyslíku;
- lékařská péče.

4.5. Minimální rozsah vybavení lékárničky

4.5.1. Léčivé přípravky

(pouze ty, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis)

- tablety proti bolestem a teplotě (Panadol, Paralen Ibalgin)
- tablety proti nevolnosti při jízdě dopravním prostředkem (Kinedril, cucavé tabletky)
- střevní potíže (Endiaron, , živočišné uhlí – proti průjmu, Lactulose sirup – proti zácpě)

- bolest v krku (tablety na cucání, spray Bioparox – lokální antibiotika)
- kloktadlo pro dezinfekci dutiny ústní a při bolestech hltanu (stomatologika)
- oční kapky nebo oční mast s dezinfekčním účinkem, oční voda na výplach očí (Ophthalmo Septonex gtt)
- popáleniny (Infadolan, Dermazulen), píchnutí hmyzem (gelové chladící polštářky, masti, lokální antihistaminika)
- přípravek k dezinfekci kůže a povrchových ran
- alergie z přírody (Zodac, Fenistil gel)

Při podávání léků, pozor na alergické reakce!

4.5.2. Obvazový a jiný zdravotnický materiál

- gáza hydrofilní skládaná kompresy sterilní, různé rozměry
- náplast na cívce, různé rozměry
- sterilní čtverce
- rychloobvaz na rány, různé rozměry
- obinadlo elastické, různé rozměry
- obvaz sterilní, různé rozměry
- obinadlo škrťící pryžové
- šátek trojcípý
- vata obvazová a buničitá
- teploměr lékařský
- rouška resuscitační
- pinzeta anatomická
- lékařské rukavice pryžové
- rouška PVC 45 x 55 cm
- dlahy pro fixaci, různé rozměry
- termofolie – na přikrytí

4.5.3. Různé

- nůžky
- zavírací špendlíky, různé velikosti
- záznamník s tužkou
- svítilna/baterka, včetně zdroje

5. ZÁVĚR

Společným znakem „mimořádných“ činností, mezi něž školní výlety patří, je vždy právě určitá neobvyklost, která vyžaduje zvýšenou pozornost, speciální poučení účastníků a zejména specializované proškolení či přímo kvalifikaci vedoucích.

Kontrolou provádění ustanovení této směrnice je statutárním orgánem školy pověřen zaměstnanec: Mgr. František Francík a Mgr. Fibrichová Jana

O kontrolách se provádí písemné záznamy.

Směrnice nabývá účinnosti dnem: 6. 6. 2008

Aktualizace dne: 1. 4. 2016

.....
Mgr. Hana Janischová, ředitelka